

केंद्र पुरस्कृत संपूर्ण स्वच्छता कार्यक्रमांतर्गत
अंगणवाडी स्वच्छता कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीत
महिला व बाल विकास विभागाचा सक्रीय सहभाग व
संनियंत्रण असण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

महिला व बाल विकास विभाग

शासन परिपत्रक क्र. एबावि-२००६/ प्र.क्र.३७६ /का-६

नवीन प्रशासन भवन, ३ रा मजला,

मंत्रालय, मुंबई- ४००० ३२.

दिनांक :- २० डिसेंबर, २००६.

केंद्र पुरस्कृत संपूर्ण स्वच्छता कार्यक्रमांतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या अंगणवाडी स्वच्छता कार्यक्रमाच्या सुधारित उद्दीष्टानुसार दिनांक ३१ मार्च, २००७ पर्यंत राज्याच्या ग्रामीण भागातील ५०४३३ अंगणवाड्यात पिण्याच्या पाण्याची व स्वच्छतागृहाच्या सोयी करावयाच्या आहेत. त्यापैकी सप्टेंबर, २००६ अखेरपर्यंत काही प्रमाणात उद्दीष्ट पूर्ण झाले असून अद्याप बरेच काम शिल्लक आहे.

पाणी व स्वच्छतेची सुविधा निर्माण करण्यापुरती या कार्यक्रमाची व्याप्ती मर्यादित नसून स्वच्छतेच्या सवयी लहानपणापासून मुलांच्या अंगवळणी पडाव्यात व त्यांच्याद्वारे त्या घरापर्यंत पोहोचाव्यात या दृष्टीने या कार्यक्रमात अंगणवाडी कार्यकर्त्या व पर्यवेक्षिकांचे प्रबोधन व क्षमतावर्धनही अपेक्षित आहे. यासाठी पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागामार्फत मोठ्या प्रमाणात प्रशिक्षण घेण्यात येत आहे. तसेच, निर्माण करण्यात येणाऱ्या सुविधांचा दीर्घकाळपर्यंत लाभ मिळावा यासाठी त्या दर्जाचे काटेकोर संनियंत्रण करणे आवश्यक आहे.

या कार्यक्रमाची व्याप्ती लक्षात घेता या कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीत महिला व बाल विकास विभागाचा सक्रीय सहभाग आवश्यक आहे. मार्च, २००७ पर्यंत पूर्ण करावयाचे उद्दीष्ट विचारात घेऊन महिला व बाल विकास विभागाच्या संपर्कात राहून सदर उद्दीष्टांची संख्यात्मक व गुणात्मक पूर्तता करणे आवश्यक आहे. वरील उद्दीष्ट पूर्ती करणे व केंद्र पुरस्कृत योजनेचा जास्तीतजास्त लाभ घेणे शक्य व्हावे यासाठी खालीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत :-

१) जिल्हास्तरावर उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (बाल कल्याण), जिल्हा परिषद यांनी स्वच्छतागृहाच्या सोयीसंदर्भात उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, ग्रामपंचायत यांच्या संपर्कात राहून तसेच पिण्याच्या पाण्याच्या सोयीसंदर्भात कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद यांच्या संपर्कात राहून त्यांना आवश्यक ते सर्वतोपरी सहकार्य करावे.

२) प्रकल्प स्तरावर बालविकास प्रकल्प अधिकारी यांनी स्वच्छतागृहाच्या सोयीसंदर्भात गटविकास अधिकारी यांच्या संपर्कात व पिण्याच्या पाण्याच्या सोयीसंदर्भात कनिष्ठ अभियंता यांच्याशी संपर्कात राहून आवश्यक ते सर्वतोपरी सहकार्य करावे.

अंगणवाडीतील मुलांचे आरोग्य निकोप राहावे व त्यांचा विविध आजारापासून बचाव व्हावा यासाठी पिण्याचे पाणी व स्वच्छतागृहाची अत्यंत आवश्यकता आहे. केंद्र पुरस्कृत संपूर्ण स्वच्छता कार्यक्रमांतर्गत अंगणवाडी स्वच्छता कार्यक्रमाचे उद्दीष्ट निश्चितपणे पूर्ण करण्यासाठी या योजनेत एकात्मिक बालविकास सेवा योजना राबविणाऱ्या उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (बाल कल्याण), जिल्हा परिषद तसेच बालविकास प्रकल्प अधिकारी यांनी वरील योजना राबविणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांना सक्रिय सहकार्य करून त्यांच्याशी समन्वय साधावा. पिण्याच्या पाण्याची व स्वच्छतागृहांच्या सोयीची उद्दीष्टपूर्ती ही केवळ संख्यात्मकच नव्हे तर गुणात्मक व दर्जात्मक तसेच दीर्घकाळ राहिल या दृष्टीने उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी आणि बालविकास प्रकल्प अधिकारी यांनी या कामाचे सनियंत्रण करावे.

हे परिपत्रक पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग आणि ग्राम विकास विभाग यांच्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Sd/-

(वन्दना कृष्णा)

सचिव

प्रति,

मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
मा. उपमुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
मा. मंत्री / राज्यमंत्री, महिला व बाल विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, रायगड भवन, नवी मुंबई,
महासंचालक, राजमाता जिजाऊ माता-बाल आरोग्य व पोषण मिशन, औरंगाबाद
सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
सचिव, ग्रामविकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
महासंचालक, महिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
सर्व विभागीय आयुक्त

आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
सर्व जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी
सर्व बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (नागरी/ग्रामीण)
सर्व उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी, (बाल कल्याण),
महिला व बाल विकास विभागातील सर्व कार्यासने निवड नस्ती (कार्यासन ६).

